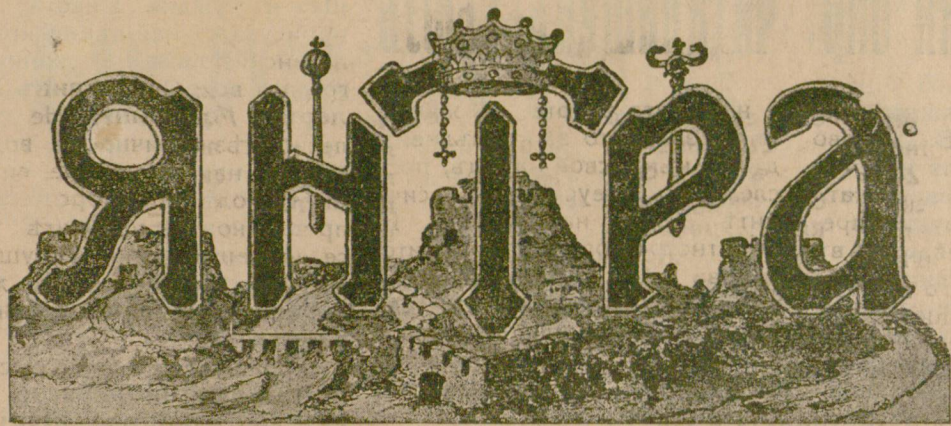

СЕДМИЧНИКЪ за култура и просвѣта.

Редакторъ СТ. П. РАЛЕВСКИ	ТЕЛЕФОНЪ № 93.	Урежда РЕДАКЦ. КОМИТЕТЪ

Ньойи

Тъженъ споменъ отъ единъ тежъкъ ударъ надъ нашия младъ и героиченъ народъ, ударъ нанесенъ въ околността на Парижъ—въ предградието НЬОЙИ. Тамъ бѣ наказанъ българскиятъ народъ, защото той бѣше намѣрилъ въ себе си сили и мощъ да се бори за обединението на племето си въ името на своитѣ исторически права.

НЬОЙИ е лобното мѣсто — Голготата на българския подемъ и воля за осъществяване национални идеали, свободно развитие и народно благоденствие. Съ подписания тамъ „миренъ“ договоръ се изгубиха български земи и отслабиха жизненитѣ сили на българската нация; чрезъ наложенитѣ ни милиарди репарации и последвалитѣ въ връзка съ тѣхъ валоризации на предвоеннитѣ заеми се тури на гърба на озлочестения български народъ едно непоносимо тежко бреме на външни задължения, което и до днесъ души и тормози държава и народъ въ политическо, стопанско и културно отношение.

Ньойскиятъ миренъ договоръ е дѣло на безжалостенъ победителъ надъ единъ почтенъ, храбъръ и жизнеспособенъ народъ, който винаги е желалъ и желае да живѣе и твори своето щастие чрезъ мирно развитие, търпимостъ, волностъ и свобода въ своята бѣщина.

Въпреки всичко, трѣбва съ гордостъ да кажемъ, че Ньойи не успѣ да унищожи високия и несломимъ духъ на българина; съ упаритѣ трудъ и постоянство, при хиляди нещастия и беди, той намира сили и срѣдства да запази своето сѣществуване. Съ благородни и безспирни усилия и дѣла той твори своитѣ свѣтли бѣждини и като фениксъ излиза изъ жарата на Ньойскитѣ пожарища, за да възкрѣстне мимо волята на своитѣ зложелатели.

„ЯНТРА“

НАШЪ БЕЛЕЖНИКЪ

Пакъ ударъ за нашитѣ градинари въ Ромъния.

Ромънскитѣ вестници съобщиха и нашитѣ отбелѣзаха, че всички български градинари въ Ромъния трѣбва да напустнатъ страната до 1 декември. Такова било нареждането на ромънското министерство на труда. Изключение се прави само за ония градинари, които удостовѣрятъ предъ Министерството на труда чрезъ съответната земледѣлска катедра тамъ, че при тежаватъ зимна градина и иматъ нужния гидикъ за нея.

Следъ такива митарства за такива градини може да остане само единъ градинаръ, който да завежда работитѣ въ тѣхъ зиме.

Търновска околия е градинарска. Тя най-добре знае какви щети се нанасятъ на нейнитѣ градинари съ такива ограничения отъ нашитѣ добри съседи.

Добре би било да се обадятъ въ колонитѣ на „Янтра“ градинари въ Ромъния, които да направятъ достойно

Търновскитѣ търговци негодуватъ отъ картелитѣ

Великотърновското общо търговско дружество, членъ на Българския търговски съюзъ, е отправило до Председателя на тоя Съюзъ добре обосновано предупреждение съ писмо отъ 36 ноември т. г. съ следното съдържание:

Господинъ Председателю,

Напоследъкъ зачестиха оплаквания отъ страна на организирани търговци въ града по поводъ повишението ценитѣ на макари, памучно-текстилни произведения, памучни преди и др. отъ страна на мѣстнитѣ фабрики и то въ моментъ на раздвижване на пазаря, при явно спадане ценитѣ на чуждестраннитѣ произведения.

За търговския свѣтъ въ градъ нинѣ е чужда причината на това повишение: тя се дължи на образуването въ страната на двата голѣми картели — тоя на предачнитѣ и текстилни фабрики и тоя на макарениитѣ фабрики. Въ своя безогледенъ стремежъ за печалби тѣ повишиха цѣнитѣ, и то подъ носа на държавната властъ, на памучни преди съ около 8 на сто, на памучни платове (оксфорди и америками) съ около 20 на сто и макаритѣ съ около 30 на сто.

Търговцитѣ въ града иматъ положителни данни, че по-слабитѣ конкурентни фабрики сж чужди на това повишение на цѣнитѣ, обаче, споредъ собственото имъ признание, вършатъ това по заповѣдъ на голѣмитѣ фабрики, заплашени, че не ще имъ отпущатъ материали.

Не стига това, но произведенията на нѣкои отъ помѣнатитѣ по-горе фабрики не отговарятъ на количеството, отбѣлзано върху етикетитѣ имъ. Може да се изброятъ хиляди случаи, напр. единъ топъ оксфортъ или др., състоящъ отъ 30 гънки и съ етикетъ 30 метра, се оказва на всѣка гънка съ 1 до 3 см въ по-малко

Можете да констатирае много случаи, когато единъ калѣпъ сапунъ въ съвсемъ сурово състояние да носи шемпелъ 500 гр., а да тежи само 400 гр.

Подобни случаи сж вече почти система въ нашето индустриално производство и търговцитѣ съ право се питатъ и питатъ, до кога вече ще отговарятъ предъ Българ-

последичитѣ за тѣхъ отъ тия разпоредби.

НАШИ УЧРЕЖДЕНИЯ

В.-Търновска областъ

В.-Търновската административна областъ е открита на 1. XI. 1935 г. Състои се отъ 10 околии.

1. Бѣла—съ 11 общини, 23 кметски намѣстничества и 34 населени мѣста.

2. Габрово—съ 7 общини, 12 кметски намѣстничества и 205 населени мѣста.

3. Горна-Орѣховица—съ 18 общини, 27 кметски намѣстничества и 51 населени мѣста.

4. Дрѣново—съ 6 общини, 21 кметски намѣстничества и 224 населени мѣста.

5. Елена—съ 9 общини, 19 кметски намѣстничества и 273 населени мѣста.

6. Свищовъ—съ 16 общини, 22 кметски намѣст-

ничества и 38 населени мѣста.

7. Севлиево—съ 15 общини, и една новоткрита, 28 кметски намѣстничества и 72 населени мѣста.

8. В.-Търново—съ 23 общини, 42 кметски намѣстничества и 105 населени мѣста.

9. Кубратъ—съ 9 общини, 16 кметски намѣстничества и 28 насел. мѣста.

10. Русе (безъ градската община) съ 15 общини, 25 кметски намѣстничества и 43 населени мѣста.

Цѣлата областъ има 1047 населени мѣста съ 777,558 жители и въ административно отношение се управлява отъ 1 директоръ, 10 околийски управители, 130 кметове, 4 помощникъ кметове и 235 кметски намѣстници.

Мнението на единъ лѣкарь за бѣдащето на града ни

Въ широкия замахъ да се направи отъ Търново не само едно мѣсто, кждето да бѣдатъ привлѣчени много гости, ами и една климатическа почивна или, както щемъ да я наречемъ, станция, вече се прави много. Нѣкои отъ инициативитѣ ми сж известни, защото твърде много се интересувамъ отъ него край, който е и мой роденъ край. Тоя стремежъ е повече отъ похваленъ и, мисля, безъ успѣхъ въ това направление Търново ще се занемари и ще се забрави, въпреки неговитѣ исторически и климатически ценности.

Нѣколкократно бѣхъ запитванъ отъ търновци, какво и какъ би могло да се направи нѣщо, за да се събуди интереса на обществото къмъ Търново. Тукъ ще кажа мнението си само досежно онова, което може да се направи за

уреждането на Търново като мѣсто, кждето да прииждатъ нуждаещи се отъ здравно окрепване. За това благоприятствуватъ всички условия — климатически и др.

Общото благоустрояване на града се разбира отъ себе си и това Търновската управа има предвидъ. Създаването удобства въ околноститѣ и далечинитѣ на Търново за излети, дневни и дълги, не е нужно да се подчертава. Приспособяването на Янтра за кжпане, както и подреждането на специаленъ плажъ съ изобиленъ пѣськъ е не само много важно, а и лесно осъществимо. Ще се знае, че кжпането и пѣсьчнитѣ бани ще замѣнятъ морския брѣгъ за хиляди нуждаещи се не само отъ него край, а и отъ другитѣ страни на отечеството ни, защото климатътъ е много по добъръ отъ варненския и другитѣ морски мѣста. Независимо отъ това, по-ефтиното ще изиграе своята роля при избора на лѣтното почивно мѣсто. Храненето ще е въ всѣко отношение идеално, защото тамъ е центъръ на изобилно, доброкачествено, ефтино продоволство.

Всичко гореказано, вървамъ, е ясно за инициаторитѣ на хубавитѣ идеи и то на всѣка цена ще бѣде направено. Това, обаче, нѣма да дѣде искания резултатъ, защото носи въ себе си известна слабостъ, която я има навсѣкжде у насъ и, като така, не може да представлява новъ рай за дирижитѣ истинско отпочиване и укрепване, а и развлечение, което е сжщо лѣкарство. Това ще се избѣгне като се погрижатъ организаторитѣ на дѣлото да уредятъ природолѣчебенъ паркъ и водолѣчебенъ институтъ въ Търново. Това сж две нѣща, които ще направятъ отъ Търново любимо мѣсто на хиляди народъ. Културнитѣ страни работятъ отдавна въ това направление. Варна нѣма да закъснѣе да направи много и въ това направление.

Съ прияталски поздравъ:
Председателъ: Вл. Рашевъ
Секретаръ: Н. Марчевски

Мнението на един лъкар за бъдещето на града ни

(продължение от стр. 1)

И Търново може да го направи.

Природолъчезният парк, на кратко казано, ще представлява едно залесено място с специални ливади, по възможност езерце, студени душеве, шатри за лежане на открито.

Водолъчезен институт може да стане след специално приспособление на градските бани. Основния принцип е да има изобилно гореща и студена вода, няколко вида душеве, специално пригодени седящи цъли вани, парна струя и приспособление за масажи и лъчебни гимнастики. Естествено, подходящи електрически апарати съ време ще бъдат доставени. Тъзи две нововъведения ще привлекат много гости, които ще прекарват истински режим на закрепване, лъчение и предпазване.

Съ две думи, това с нововъведения, без които не може да се направи нищо съществено за Търново. Тъ трябва да се популяризира със сказки, беседи, реферати.

Относно сръдствата за осъществяването, мисля, че една община и богат културен край като Търново не бива да се плашат от тях. Човъкъ може да сложи началото въ умален вид и да

разширява. Съ една сума, от 100—150 хиляди лева може да направи вече удобна водолъчезна баня, като всичко останало се развива постепенно. Ако сръдствата сж повече естествено може да се даде вид на банята, който да респектира

Не зная, до колко общинската управа би сподѣлила подобен един проект, за да се постави подробно му разглеждане предъ общо гражданско събрание. Зная само, че безъ едно подобно нововъведение, никога Търново нѣма да представлява особен интерес и не ще привлича повече отколкото сега. Подчертавамъ сжщо, че безъ активната намѣса на лѣкари, които присърдце да взематъ това дѣло и да го ръководятъ не ще се постигне много.

Считамъ за нужно да повторя, че нужните сръдства една търновска община трѣбва да намѣри въ интереса на бъдещето на града. И ако наистина се сподѣля подобно нововъведение, тогава едва ли може да се прави въпросъ за сръдствата. Тѣ ще бъдатъ на всяка цена намѣрени.

Дано моитѣ идеи намѣрятъ отзвукъ.

Съ почит.: **Д-ръ К. Йордановъ**

В.-Търновски окр. читалищенъ съюзъ

Десетата Окръжна читалищна сбирка въ В.-Търново се състоя въ недѣля на 24 т. м., въ салона на Девическата гимназия. Присѣстваха представители на членуващитѣ въ Съюза читалища и много граждани, дошли да се запознаятъ съ дѣлото на Съюза и да изслушатъ разгласенитѣ реферати „Народъ и интелигенция“ — отъ председателя на Върховния читалищенъ съюзъ, г. **Ячо Хлѣбаровъ**, познатъ общественикъ и ораторъ, и „Народната библиотека“ — отъ **П. Д. Крушевъ**, уредникъ на тая библиотека. Сбирката се откри отъ председателя на Окръжния съюзъ г-нъ **Ганчо Пѣевъ** и г-нъ **Йорд. Кулелиевъ**, секретаръ на Окръжния съюзъ, направи прегледъ на съюзния читалищенъ животъ презъ изтеклата година и съ сравнителни данни изтъкна известно поотслабване въ редоветъ и дейността на Окръжния съюзъ и пожела по-голъмо усърдие и ревност на всички членуващи читалища да засилятъ своята висока, образователно възпитателна и обществена дейност, особено своята организаторска дейност, тъй като и сега има читалища въ окръга, които не членуватъ въ Съюза, напримеръ, Тръвненското читалище и нѣкой читалища въ голѣми търновски села.

Преди да се пристѣпи къмъ разискване на отчета, председателъ на Съюза г-нъ **Ганчо Пѣевъ**, покани г. **Ячо Хлѣбаровъ** да развие темата на реферата си.

Искренъ, увлекателенъ и убедителенъ въ словото си, г. **Ячо Хлѣбаровъ** завладя слушателитѣ си и цѣлъ часъ ги прикова съ увлѣкателния си езикъ, о мислитѣ и чувствата, които го вълнуваха. Сбито предаваме най-същественитѣ мѣста отъ реферата му:

„Всѣки единъ народъ се води по пѣтя на културата, на стопанския и политически животъ отъ своята интелигенция.

Когато тази интелигенция

е на своята висота и живѣе съ съзнанието за изпълненъ дългъ къмъ своя народъ, последниятъ преуспѣва по всичкитѣ линии на живота. И обратното. Когато тѣзи, които трѣбва да сж интелигентни, сж **полуинтелигентни**, сж егоистични, порочни, народътъ плаща тѣхната закъснѣлость съ неуспѣхи, страдания, катастрофи и пр.

Въ доосвободителната епоха въ народътъ ни имаше голѣми добродетели, както и сега има, и се извѣди една интелигенция, достъпна за народа, която излъчи титани — народни будители — предъ които и днесъ се прекланяме. Следъ освобождението до войнитѣ, сжщо имаше интелигенция, която създаде днешна България. Следъ войнитѣ ние имаме **болна интелигенция**, която се показва негодна да води сѣдбинитѣ на народа, особено тази въ политическия трѣбва да си отиде и да бъде замѣнена съ друга. Надеждитѣ ни сж въ **младежта** и затова се полагатъ такива голѣми старания за нейната всестранна подготовка. Тя трѣбва да бъде изпълнена съ добродетели, чрезъ които ще служи на народа си. Първиятъ белегъ на интелигента е неговото **самообразование**. Истинскитѣ дарби и способности се разцвѣтватъ само по пѣтя на самообразованието. Получениятъ дипломъ отъ гимназията или университета още нищо не значи, ако личността не продължава да работи надъ себе си, като личност и като специалистъ въ своята област. Културната личност, проникната съ обществено съзнание, се създава по пѣтя на творческия процесъ.

„Интелигенцията, каза **Ячо Хлѣбаровъ**, трѣбва да бъде **националистична**. Тя трѣбва да носи идеалитѣ на своя народъ, иначе, последниятъ ще загине“.

За илюстриране на своитѣ мисли и идеи, които изнесе, референчикътъ си послужи съ

много примѣри взети изъ нашия и чуждия животъ. Той обрисова съ най-вѣрни краски истинския ликъ на днешнитѣ голѣми водачи: **Сталинъ, Хитлеръ, Мусолини**. Не така лесно тѣзи личности водятъ голѣми народи подире си. Тѣ иматъ голѣми **добродетели**, предъ които народитѣ имъ се покланятъ и ги слушатъ. Тѣ сж, преди всичко, хора **характерни, честни и много работливи**.

Нашето читалище съ своята читалня, библиотека, театъръ, народни четения, кино и пр. иде да подпомогне и засили дѣлото на **самообразованието**, усилията на отблъзната личностъ да върви нагоре по пѣтя на културата и обществената служба.

Ако и днесъ сръдъ нашиятъ народъ има **невежество** има **мизерия, пророчност, претъжпност** и прочее **неджзи**, срамътъ е на интелигенцията.

Народъ и интелигенция — две свещенни думи, двата основни фактора за добруването или злочестинитѣ на всѣкой единъ народъ.

Бурни одобрения и ржкоплѣскания възнаградиха референчика.

Сказки, като тая на г. **Ячо Хлѣбаровъ**, трѣбва да се изписатъ по всички села и градове, за да се опомни нашата интелигенция и даде на народа си това, което му дължи.

г. **Крушевъ** се задоволи само да изтъкне бѣгло ролята на Търновската народна библиотека като просвѣтенъ факторъ и да посочи книгното ѣ богатство, което още не е приведено въ отлично състояние както го изисква библиотечната наука и практика.

Разискванията по отчета продължиха до 3 часа сл. обѣдъ и се преизбра старото управително тѣло на Окръж. съюзъ въ В.-Търново.

Въ четвъртъкъ, 28 т. м. падна първия снѣгъ. Снѣжна покривка отъ 4 см. обви поля и гори. Покривитѣ на Търново се бѣлнаха и зимния мучаръ се възвърна.

Нашитѣ градинари

Всички градинари отъ В.-Търновска околия се завърнаха по домоветѣ си отъ чужбина — Югославия, Чехия, Румъния.

Годината е била много благодатна за тѣхъ. Следъ 1928 година за пръвъ пѣтъ тѣ се явяватъ съ относителна печалба. Спжнки имъ сж правени по преводи на тѣхнитѣ спестявания. Могли да носятъ въ себе си само до 6000 лева.

Върнали сж се градинаритѣ отъ селата: Церова кория, Пчелище, Капиново, Присово, Марийно и Дебелецъ.

50 годишнината отъ Сливнишката епопея. Оцѣлѣлитѣ и живи още търновски бойци при Сливница, дето за пръвъ пѣтъ се изпита духа на българина въ новоосвободена България, празнуваха въ недѣля, на 24 т. м. петдесетъ години отъ бойното си калене, увенчано съ слава и лаври за търновци. Припомниха се величавитѣ събития и подвизи, възнесоха се топли молитви за упокоение душитѣ на падналитѣ герои и се отслужи молебенъ за живитѣ, които още бодро носятъ змамето на единодушието и подвига.

Трихината, трихинната болестъ и нейното хигиенно значение

Единъ отъ най-популярнитѣ паразити (червеи) въ наше време, поради честитѣ епидемии, предизвиквани чрезъ консумацията на свинско или друго месо, заразено съ ларвитѣ на този паразитъ, е така наречената „Трихина“ (Трихинела спиралисъ). Тя бива открита много преди време да стане известна голѣмата опасностъ отъ нея за човѣшкото здраве. Открита е още въ началото на 19-я вѣкъ, а въ втората половина на сжщия, чрезъ изучаванията на редица германски учения, се установи по безспоренъ начинъ, че констатиранитѣ въ мускулатурата на нѣкои човѣшки трупове малки спираловидно завити паразити, голѣми до 1 м. м., представляватъ младото поколение на живущитѣ въ червата на заразенитѣ хора или животни възрастни половозрѣли трихини. Днесъ различаваме два вида трихини: 1. чревни трихини, представляващи родителскитѣ полови зрѣли форми, които се дѣлятъ на женски и мъжки — женскитѣ дълги 3—4

м. м., а мъжкитѣ 1—2 м. м. — и сж едвамъ видими съ просто око — и 2. мускулни трихини, представляващи рожбитѣ, малкитѣ ни чревнитѣ трихини и наречени така поради мѣстото на тѣхното развитие — мускулатурата. Опититѣ сж установили, че следъ захранване на възприемчиви за трихинната зараза животни съ месо, съдържащо мускулни трихини, могатъ да се развиятъ въ червата на заразенитѣ животни възрастнитѣ половозрѣли чревни трихини, които отъ своя страна раждатъ младитѣ трихини; последнитѣ преминаватъ по пѣтя на лимфата и кръвта отново въ мускулатурата, където се обвиватъ съ специална ципа и въ такова състояние могатъ да преживѣятъ дълги години, до като бъдатъ изядени съ месото и започнатъ отново своето развитие.

Възприемчиви къмъ трихинната зараза сж човѣкътъ, главно свинята, плѣховетѣ, мишкитѣ, кучетата, коткитѣ, мечкитѣ, лисицитѣ и всички останали диви животни, които сж месоядни или всеядни. За-

разяватъ се изключително чрезъ изядане на сурово, недоварено или надопечено (обстоятелство важно за човѣка) месо на животни, въ тѣлесната мускулатура на които се намиратъ мускулни трихини. Следъ поглъщането на мускулнитѣ трихини тѣхната обвивка се разтапя подъ действието на стомашния сокъ въ едно кратко време и освободенитѣ трихини, силно подвижни, преминаватъ въ тѣнкитѣ черва, където въ единъ срокъ отъ 2 — 3 дена достигатъ полова зрѣлость и се съвокупяватъ (оплождатъ). Следъ оплождането женскитѣ чревни трихини се забиватъ въ чревнитѣ власинки съ предния си край и раждатъ вътрѣ въ тѣхъ живи своитѣ зародиши, личинки наречени **м л а д и** трихини. Последнитѣ преминаватъ посредствомъ лимфния сокъ и кръвта въ мускулатурата, и а п у с к а т ъ капиляритѣ, проникватъ въ мускулнитѣ влакна, където израстватъ въ последствие и се забиватъ спираловидно и най-после се обвиватъ съ една ципа подобна на пашкулче. Раждането на младитѣ трихини и тѣхното разнасяне изъ скелетната мускулатура започва къмъ 7-я денъ следъ изядането на трихинозното месо и продъл-

жава нѣколко седмици, следъ което женскитѣ измиратъ и изчезватъ; мъжкитѣ правятъ това по-рано. Къмъ края на 3-тата седмица младитѣ трихини, сега вече мускулни, достигатъ голѣмина надъ 1/2 мм. и започватъ да се забиватъ спираловидно, а къмъ 4—5 седмица около тѣхъ започва да се образува спомената ципа. Съ нея се завършва растежа и узрѣването на мускулнитѣ трихини. Чрезъ редица опити е доказано, че даже мускулни трихини, взети отъ животни, заразени преди 15 дни, сж способни да заразятъ отново мишки и плѣхове. Зайци, кучета и котки могатъ сжщо сигурно да бъдатъ заразени съ трихини взети отъ животни заразени преди 20 до 21 денъ. Следователно, трихината става способна да заразява още преди да се е завила спираловидно и да се е обвила съ ципа. Числото на младитѣ трихини, които се раждатъ отъ женската чревна трихина, не е точно установено, приема се, обаче, че то е 1000—1500. Числото на чревнитѣ трихини съответства строго на числото на погълнатитѣ мускулни трихини. Числото, обаче на мускулнитѣ трихини, които се развиватъ въ мускулатурата на заразеня организъмъ е

многократно по-голъмо отъ това на чревнитѣ трихини. Въ единъ грамъ трихинозно месо сж изброени въ отдѣлни случаи отъ 10,000—20,000 трихини. Понятно е, че числото на чревнитѣ трихини обуславя тежестта на трихинната болестъ. Сжщото се отнася и до мускулнитѣ трихини. Нѣколко стотици или хиляди мускулни трихини далечъ не сж достатъчни, за да предизвикатъ явно и тежко заболяване у човѣка. И, дествително, статистикитѣ на различнитѣ морми и патолого-анатомически институти показватъ, че голѣмъ процентъ отъ човѣшкитѣ трупове сж били въ миналото трихинозни, безъ да е било известно тѣзи хора нѣкога да сж боледували отъ трихинната болестъ. Следъ въвеждането на задължителния ветер. трихинопрегледъ въ културнитѣ страни този процентъ постепенно намалява и въ настояще време е сведенъ до нула.

Симптомитѣ на трихинната болестъ се обуславятъ отъ различнитѣ стадии на развитие на трихината. Въ първата седмица, когато се развиватъ чревнитѣ, половозрѣли трихини и женскитѣ се забиватъ въ слизестата ципа на червата, за да родятъ своитѣ малки, се появява едно остро сто-

Д-ръ Димитър Рашевъ

На 27 т. м. 8 ч. сутринта, въ София се помина Д-ръ Димитър Рашевъ отъ Търново дългогодишен гимназиален у-ль по фр. езикъ, степендиантъ на ф-да „П. Рашевъ, последен членъ отъ семейството на Ботеви.

Мнозина тукъ, може би, не знаятъ, че покойниятъ е тѣхенъ съгражданинъ.

Д-ръ Димитър Рашевъ е потомъкъ на покойния нѣкогашенъ заможенъ кожухаръ Пенчо Рашевъ отъ В. Търново.

Пенчо Рашевъ е ималъ трима сина—Панаретъ—мирското име на когото преди да стане митрополитъ е Панайотъ, Тодоръ и Петко и две дъщери—Юца и Кица. Дватамата сина починали безъ да оставятъ наследници. Панайотъ станалъ. Погониянски митрополитъ въ Букурещъ, а сестритъ—Юца се оженила за нѣкой си Московъ отъ Лѣсковецъ, а Кица—за Стоянъ Везировъ отъ Търново. Кица имала 3 деца—Мариола, Киро и Венета. Венета, майката на д-ръ Димитър Рашевъ, останала въ нищета, е живѣла въ нищета, е живѣла въ Букурещъ при вуйка си Панаретъ Рашевъ съ малкия тогава Димитър, синъ отъ първия ѝ мъжъ.

При голѣмия родолюбецъ и щедър дарителъ Панаретъ Рашевъ е живѣлъ дълго време славния български революционеръ и поетъ Христо Ботевъ, който се е запозналъ съ Венета и встъпилъ въ граждански бракъ съ нея.

Така Ботевъ става пасторъ на покойния Д. Рашевъ и когото споменува въ прощалното си писмо ведно съ сжчинската си дъщеря Иванка.

Съ срѣдствата на вуйка си, на Букурещкия Митрополитъ и търновски благодетелъ Панаретъ, покойниятъ добива срѣдното си образование въ Русия, а висшето на западъ, дето получава докторатъ по финансовитъ и административни науки. Той учителствува цѣли 42 години, извънредно

ученолюбивъ, крайно трудолюбивъ и крайно акуратенъ въ службата си. Добъръ педагогъ и възискателенъ къмъ ученицитъ си. Това последно качество вмѣсто да създаде къмъ него неприязнь на ученицитъ му, както бива обикновено при такива случаи, тукъ имаше за резултатъ тѣхната обичъ. Може би, това бѣ причината той да почувствува тамъ призванието си и поради това да не иска да напусне учителството, ако и да имаше много пжти изгодни случаи да направи това, когато сж му бивали предлагани други голѣми служби. Возискателенъ къмъ другитъ, той бѣ таквъ и къмъ себе си. Заедно съ това, той притежаваше и рѣдка чувствителностъ къмъ произволитъ. При такива случаи той не се стѣсняваше никога да обявява открито своето мнение, което всѣкога е било въ полза на справедливостта. Въ тѣзи му прояви, никакъ не пречеше неговата прекалена скромностъ.

Поради европейското си образование, голѣма култура и познаване на френски езикъ, той често биваше изпращанъ като делегатъ на Министерството на просвѣтата при произвеждане матуритетнитъ изпити въ францускитъ колежи. Почти винаги той участвуваше въ комиситъ по конкурснитъ изпити при Министерството на пи просвѣтата.

Ако и на 70 годишна възраст, той при извънредно здравия си организъмъ щѣше да живѣе още дълги години, ако не сжществуваше силното му вътрешно напрежение при отдѣлнитъ случаи, свързани съ службата му. Това съкрати живота му.

Вѣчна паметъ, на внукътъ и синътъ и братътъ на В. Търновскитъ щедри дарители на основнитъ училища Панаретъ Рашевъ и Венета и Иванка Хр. Ботеви.

К. Г.

друнествени

Въ недѣля, 24 т. м. живѣщитъ въ града ни бивши телеграфо-пощенски и телефонни служители основаха клонъ отъ дружеството на Т. П. Т. служители въ България съ сѣдалище въ гр. София. Избра се настоятелство на мѣстния клонъ въ съставъ: председател К. Копановъ, секретаръ дѣловодителъ — Ал. Мариновъ и касиеръ — К. Халваджиевъ.

Училищни

Търси се редовенъ гимназиаленъ или прогимназиаленъ учителъ, специалистъ по история и география за замѣстникъ на заболяла учителка отъ II-ра прогимназия въ гр. В. Търново. Заболялата учителка има разрешенъ отпускъ до 10 мартъ 1936 год.

Желеющиятъ да заеме това мѣсто да подаде заявлението до Окол. учил. инспекторъ въ Търново.

Театъръ и забави

Софийскитъ областенъ театъръ ще посети града ни и на 5 декемврий, четвъртакъ, ще даде първото си представление. Театърътъ има за директоръ режисьоръ дългогодишния оперетенъ и драматиченъ дѣецъ **Матео Македонски**, който бѣ директоръ режисьоръ на Русенския общински театъръ. Въ състава на театъра му влизатъ подобрани артистични сили. Театърътъ пжтува съ специални декори, костюми и реквизити. Сезонниятъ му репертуаръ е отъ пиеситъ **Михайлъ Строговъ**, **Сждебна грѣшка**, **Татко**, **Гладенъ съмъ**, **Горе главата**, **Друмка**, **Бойка**, **Скакалки**, **Коварство и Любовь** и **Добре скроения фракъ**. Изборътъ на репертуара е пѣстъръ и забавителенъ.

РЕПЕРТОАРЪ за градски и селски театри ще намерите винаги въ книжарница „ОТЕЦЪ ПАИСИЙ“

Сказки

Въ понеделникъ, 2 декемврий, въ салона на Модерния театъръ, ще говори на тема „Образътъ на Парижъ презъ 1935 год.“ професорътъ **Андре Фасие**. Сказката е на френски езикъ. Почитаемиятъ професоръ е гостъ на България и на нашия градъ заедно съ г-жа **Фасие** съ научна целъ.

Начало на сказката 6 ч. вечерята. Входъ 3 лв. за граждани и 1 лв. за ученици. Урежда се отъ Просвѣтителния комитетъ на читалище „Надежда“.

КНИЖНИНА

Получи се въ редакцията ни сп. „Природа и наука“ год. VI, кн. 3, редактирано отъ Проф. П. Бакаловъ, Проф. Ас.

† Антонъ Байчевъ

не е вече менду нживитъ

На 25 ноемврий 1935 г. въ 11 часа се е поминалъ въ Варна извѣстния общественикъ и журналистъ

Антонъ Байчевъ

председателъ на Съюза на журналиститъ въ България. Покойниятъ е роденъ въ гр. Лѣсковецъ презъ 1863 год. Образованието си е получилъ въ гр. Харковъ, Русия, кждето е завършилъ университетъ. Завърналъ се въ България презъ 1883 год. той получава назначение Варненски окръженъ училищенъ инспекторъ. Следъ това е учителствувалъ въ мжжкитъ гимназии въ Русе, Търново, Сливенъ, Ломъ, Битоля и Варна. Дълги години бѣше преподавателъ и въ Морското училище въ Варна. Билъ е народенъ представителъ и секретаръ на Народното Събрание въ първитъ години на кабинета Ст. Стамболовъ, после общински съветникъ и училищенъ настоятел въ Варна.

Дуаенъ на журналиститъ въ България, той е първия журналистъ награденъ отъ Негово Величество ЦАРЯ за 50 г. журналистическа дейностъ съ ордена „Св. Александъръ“ IV степенъ.

Сюзътъ на журналиститъ въ България губи въ лицето на покойния Байчевъ своя непрежалимъ почетенъ членъ и дългогодишнъ председателъ.

Вѣчна му памѣтъ и миръ на праха му!

Тлѣнитъ му останки сж пренесени въ родния му градъ Лѣсковецъ, гдето на 27 ноемврий се извърши погребението му. Покойниятъ е завещалъ една сума и основалъ фондъ при Приморската популярна банка въ Варна, отъ лихвитъ на който ежегодно да се дава премия за най-хубаво написаната статия въ защита на провинциалния печатъ.

Б. Ст.

машно-чревно разстройство, съпроводено съ бурна диария, колики, омаломощаване и повишаване на температурата. Празъ втората до 4-тата седмица, когато младитъ трихини излизатъ въ мускулатурата растатъ и се завиватъ, се появяватъ остри мускулни болки, наподобяващи остъръ мускуленъ ревматизъмъ, подуване на клепачитъ и лицето, температура и общо безсилие. което въ не рѣдки случаи завършва съ смъртъ. Смъртността се колебае съобразно тежестта на инфекцията.

Заразяване съ трихини не е равносильно съ заболяване отъ трихинна болестъ. Появяването на явни болестни признаци зависи отъ количеството на погълнатитъ мускулни трихини, респ. отъ количеството на младитъ трихини, които сж се родили отъ чревнитъ трихини на заразения организъмъ. Съ това се обяснява нееднаквата степенъ и тежестъ на заболяване у различнитъ хора отъ едно семейство или населено мѣсто, които сж яли месо отъ една и сжща трихинозна свиня.

Кои сж най-честитъ причини за заразяването на човека съ трихина, отстранявани сж тѣ и какво трѣбва да се предприеме отстрана на

държавата и отстрана на частния човекъ, за да се опази последниятъ отъ тази страшна съ своитъ последици паразитерна зараза?

Единствената причина е изияждането на месо отъ трихинозна свиня, или друго животно въ сурово, недопечено или недосварено състояние, съдържащо следователно още живи мускулни трихинели. Обикновено това е месото на ония свини, които се закарватъ мимо знанието на ветеринарната властъ и се консумиратъ безъ предварителенъ ветер. прегледъ. Следъ въвеждането на последния презъ втората половина на 19-то столѣтие въ културнитъ страни и предимно въ Германия орѣдѣха и нѣкогашнитъ страшни трихинни епидемии, когато сж заболявали по нѣколко стотици до хиляди жители отъ едно населено мѣсто. Ето защо, за предотвратяването на заболяването отъ трихина е абсолютно необходимо, щото всички свини, безъ разлика на предназначението имъ—за частна или обществена консумация—да се подлагатъ на старателенъ ветеринаренъ трихино-прегледъ и да се консумира изключително трихиноскопирано свинско месо. Свърхъ това и особено, когато по

една или друга причина, напр. липса на ветеринарна властъ, което за жалостъ се среща доста често въ болшинството отъ Българскитъ села, населението е принудено да употребява нетрихиноскопирано свинско месо, последното трѣбва да се яде обезателно въ добре опечено, сварено или изпържено състояние, за да убиятъ евентуално намиращитъ се въ такова месо мускулни трихини.

Историята на трихиннитъ епидемии въ България свидетелствува за две епидемии—първата въ село Перущица съ 100 заболявания и 6 смъртни случая и втората презъ 1933 г., около Коледа, въ гр. Панагюрище съ 16 заболявания. Произведената анкета установява и въ двата случая по безспоренъ начинъ, че заразяването е станало чрезъ консумиране на нетрихиноскопирано свинско месо, което е съдържащо мускулни трихини и то, въ първия случай, въ форма на луканки. Споредъ изследванията на г. Професоръ Консуловъ се оказа, че солето и сушенето на свинското месо оказва вредно влияние върху мускулнитъ трихинели, но едвамъ следъ изтичането на 2—3 седмици и, следователно, консумирането на прес-

ни свински луканки особено презъ първитъ 2—3 седмици е свързано съ най-голѣма опасностъ за заразяване.

Заразяването на свинитъ става главно чрезъ изияждане на заразени съ трихини плѣхове или на отпадаци отъ трихинозни свински трупове отъ кланицитъ, касапницитъ или заводитъ за унищожаване на животински трупове. Плѣховетъ пжкъ се заразяватъ чрезъ изияждането на труповетъ на своитъ трихинозни събратя или на отпадаци отъ трихинозни свински трупове въ кланицитъ, касапницитъ или споменатитъ заводи. Естествено е, че процентътъ на трихинознитъ свини, плѣхове, кучета, котки, и др. се намира въ прѣка зависимостъ отъ начина въ отглеждане на свинитъ и изобощ отъ висотата на културата и хигиената на една страна. Така напр. споредъ Бѣлоруската статистика 40% отъ плѣховетъ, 20% отъ кучетата и 5—10% отъ свинетъ въ Бѣло-Русия сж заразени съ трихина. Въ България трихината е сжщо широко разпространена и се среща приблизително 100 пжти често, отколкото въ Германия. Споредъ Българската статистика отъ 1910 до 1930 година изъ между 327,450 заклани и трихино-

скопиани въ Софийската кланица свини 1065 свини сж се оказали заразени съ трихини, което прави 0'324%.

За премахване на опасността отъ заболяване на Българското население, главно въ селата предвиденото въ Закона за надзора върху продуктитъ отъ животински произходъ задължително трихиноскопиране на свинетъ за обществена и частна консумация. За осжществяването на тази колкото културна толкова и хуманна мѣрка отъ страна на Държавната ветеринарна властъ, необходимо е да се създадатъ и въ селата условия за упражняване на ветер. месоконтроль изобщо и частно върху свинското месо чрезъ сжствяване на мрѣжата на ветер. лѣкарскитъ участъци, респ. чрезъ създаването на по-многочисленъ ветеринарно лѣкарски персоналъ за нуждитъ на българското село.

Д-ръ Конст. Матовъ

Район. Ветер. бактер. институтъ В. Търново

ПОКАНА

Въ изпълнение на едно свое решение, настоятелството на Културно-стопанския съюз „Стара столица“ кани своите членове и гости на другарските срещи—беседи които дружеството урежда през зимния сезон.

Първата среща ще се състои въ понеделникъ на 2 т. м. въ помещението на народната библиотека въ 7 часа вечерята. Ще се изработи програмата на срещите и беседите, които ще се държат през този сезонъ.

Отъ дружеството

ЗАНАЯТЧИЙСКО РЪКОВОДСТВО

за подготовка на занаятчийските ученици (чираци), по теоритически калфенски изпитъ, съобразно съ правилника и програмата за калфенски изпити

отъ

Г. К. Кашевъ

и

Т. Ив. Станевъ

Инспектори при Варненската Търг. Индустр. Камара.

ЗАНАЯТЧИЙСКО РЪКОВОДСТВО

за подготвяне на кандидатите за майсторски изпитъ по обща теория (законодателство)

Трето издание основно преработено съгласно най-новите закони отъ

Д. Енчевъ

Бившъ заведующъ бюро при Пловд. Търг. Инд. Камара

Цена 30 лева

Намиратъ се въ книжарница „Отецъ Паисий“—Търново

Продажба на доходни имоти:

1. Голѣмъ дюкентъ на „Баждърлъкъ съ маза и пр.

2. Дюкянъ 2'60 широкъ 6. м. дълбокъ и 4'5 м. високъ въ най-търговската частъ на града се продава веднага. Може и на изплащане.

3. Три етажна къща съ дюкентъ при читалище „Надежда“.

4. Три етажна къща съ дюкентъ изби и пр. на Марино поле.

Справка при Ал. С. Пенчевъ—Търново.

Голѣмъ изборъ на ТЪРГОВСКИ ТЕФТЕРИ

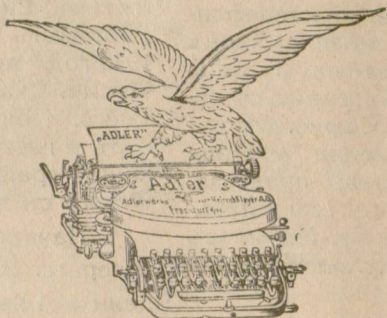
разни формати и дебелени, солидна подвързия, финна хартия, достъпни цени

въ

книж. „Отецъ Паисий“ — В.Търново

Издължихте ли си абонамента?

А Д Л Е Р А
Д Л Е Р А
Д Л Е Р А

ЦАРИЦАТА НА ПИШЕЩИТЕ МАШИНИ

АДЛЕРЪ съ право е получила това име, защото тя има много ценни качества, съ които превъзходствува всички други марки машини.

АДЛЕРЪ има много солидна и опростена конструкция, а това ѝ гарантира безупречна работа и вѣчна трайностъ.

АДЛЕРЪ е единствената пишеща машина съ много силенъ хоризонталенъ ударъ на буквите, благодарение на което съ нея могатъ да се изкарватъ по 10—15 копия изведнажъ.

АДЛЕРЪ е най-бързописната машина, съ лекъ тихъ и безшуменъ ходъ, красивъ шрифтъ и съ нея се работи много леко, бързо и приятно.

АДЛЕРЪ има най-разнообразни модели, канцеларски и портативни, съ еденични и двойни шрифтове на български и чужди езици, съ нормални и по-широки валяци—въобще машини за всякаква канцеларска работа.

всички видове модели и части за тяхъ при представителитъ:

книжарница

„ОТЕЦЪ ПАИСИЙ“ — В.Търново
РАЛЕВСКИ & ДАМЯНОВЪ

РЪКОВОДСТВО за самостоятелно изучаване на МАШИНОПИСА по осезателната система (съ всичките 10 пръсти)

Нагодено за разни видове пишущи машини отъ К. Янчевъ, цена 70 лв.

Този е първи сериозенъ опитъ за въвеждане и въ България на новия начинъ за писане на машината по тъй наречената **осезателна метода** — всичките пръсти на двете ръце, безъ да се гледа въхру клавишите.

Това е едно отлично ръководство, както за начинаещи, така и за напреднали машинописци.

Достъпа се отъ автора и отъ книжар. „Отецъ Паисий“ — В.Търново.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВЪ

В.ТЪРНОВО
НАЙ-ГОЛѢМЪ СКЛАДЪ НА

кревати, последни виенски модели въ всички видове и цѣтове, нощни шкафчета, детски колички, столове, огледала, мушамы за подъ и маса, месингови корнизи, транспиранти, сервиси за чай, кафе, сладко, ядене, кухня,

ВСИЧКИ ВИДОВЕ ФИННИ

стъкларски и порцеланови, емайлирани стоки и всички допълнителни бранша артикули отъ най-реномирани мѣстни и чуждестранни фабрики ще намерите винаги на складъ

Посетете и ще се увѣрите.

Селски бакали и кооперации, преди да купите отъ другаде, знайте, че **ЙОРДАНЪ ПЕТРОВЪ, кожаръ, В.Търново** ви предлага всекога **ОТЛИЧНО КАЧЕСТВО** всички видове **ЦАРВУЛИ** на **КОНКУРЕНТНИ** ЦЕНИ и условия.

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. Русаля, В.Търновско

Обявление № 28

Обявява се на интересуващите се, че на 9 декемврий 1935 год. ще се произведе търгъ съ явна конкуренция въ Общинското управление за отдаване подъ наемъ за две години църковните ниви въ мѣстноститъ „Бърдо“ и „Алмалъка“ — около 18 декара.

Залогътъ за правоучастието е 10%, а първоначалната оценка е сто лв. на декаръ.

Всичко съгласно Закона за Б. О. П. и договоритъ.

Председателъ: Свещ. Хр. Хр Даскаловъ

В.ТЪРНОВСКА ИНСПЕКЦИЯ НА ТРУДА

Обявление № 8434

В.Търновската инспекция на труда обявява на интересуващите се, че дири да наеме здание съ около 8 стаи и маза по доброволно съгласие за помѣщение на Инспекцията за срокъ отъ 1. I. до 31. XII. 1936 г., за около 18000 лв.

Всѣки притежателъ на такова здание може да направи писменни или устни оферти въ Инспекцията въ десетъ дневенъ срокъ отъ датата на публикуването на настоящето въ В.Търновския вестникъ „Я н т р а“.

Залогъ за право участие 5% въ пари или банково удостоверение.

Разносикитъ по произвеждане на търга сж за смѣтка на конкурента.

В.Търново, 13 ноемврий 1935 год.

ОТЪ ИНСПЕКЦИЯТА.

КИЛИФАРСКО УЧИЛ. НАСТОЯТЕЛСТВО, В.ТЪРНОВСКО

Обявление № 6485

с. Килифарево, 29 ноемврий 1935 г.

Училищното настоятелство съобщава на интересуващите се, че на 16 день следъ обявяване на настоящето въ В.Търновския вестникъ „Янтра“ отъ 2 до 4 часа следъ обѣдъ въ кметскитъ намѣстничества на с. Плаково и м. Голѣмани, ще се произведе търгъ за отдаване на наемателъ експлоатацията на следните непокрити недвижими имоти:

въ с. Плаково

Седемъ парцела отъ учил. ниви въ м. „Моравата“ и 5 парцела на различни мѣстности за време отъ 1 I. 1936 г. до 31. XII. 1937 год. Първоначална цена 20 лева на декаръ,

въ м. Голѣмани

Една нива отъ 10 декара въ м. усойната за срокъ отъ 2 години отъ 1. I. 1936 г. до 31. XII. 1937 год. при първоначална цена 20 лева декаръ

Залогъ 100/0.

Закона за Б. О. П. задължителенъ за конкурентитъ. Тържнитъ книги на разположение въ общината.

Отъ учил. настоятелство

КИЛИФАРСКО СЕЛСКО ОБЩНСКО УПРАВЛЕНИЕ

Обявление № 6484

с. Килифарево 29. XI. 1935 год.

Общ. управление съобщава на интересуващите се че на 16 тия день следъ обявяване на настоящето въ В.Търновския вестникъ „Янтра“ отъ 2 до 4 часа следъ обѣдъ въ канцеларията на общин. управление ще се отдаде на търгъ съ явно наддаване подъ наемъ общ. дюкянъ кафине намиращъ се подъ общинското помещение въ с. Килифарево съ срокъ отъ датата на утвърждаване търга до 31. XII. 1937 год.

Първоначална цена 2000 лв. годишно. Залогъ 100/0.

Закона за Б. О. П. задължителенъ за конкурентитъ.

Тържнитъ книга сж на разположение въ общината.

Отъ общинското управление

КИЛИФАРСКО СЕЛСКО ОБЩНСКО УПРАВЛЕНИЕ

Обявление № 6242

с. Килифарево, 15 ноемврий 1935 год.

Общинското управление съобщава на интересуващите се, че на 31 день следъ обявяване на настоящето въ В.Търновския в. „Янтра“ отъ 2 до 4 часа следъ обѣдъ въ канцеларията на общинското управление въ с. Килифарево ще произведе търгъ съ тайно наддаване за продажбата дървестната маса чрезъ изсичане 100 дек. отъ вѣковната букова гора собственостъ на бившата Плаковска община въ м. „Валогa“ Сръдно колибарско землище, Еленска околия презъ стопанската 1935/36 год. Залогъ 10 0/0

Първоначална цена 150 лв. на декаръ.

Постановленията на закона за Б. О. П. задължителенъ за конкурентитъ.

Тържнитъ книга винаги на разположение на конкурентитъ въ общ. управление с. Килифарево.

Отъ общината.